

Kansanterveystiede, terveystieteiden tutkinto-ohjelma – valintakoe 28.5.2021

NIMI _____

HENKILÖTUNNUS _____

Tehtävä 1. Oikein – väärin väittämät

Perehdy artikkeliin 1. Sanna Aaltonen & Antti Kivijärvi & Martta Myllylä. 2019. Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten aikuisten koettu hyvinvointi. Yhteiskuntapolitiikka 84(3):301-311.

Vastaa artikkelin perusteella ohessa oleviin väittämiin (Oikein = O, Väärin = V). Merkitse vastauksesi väittämän perässä olevaan vastaussarakkeen **ruutuun. Tarkastajat lukevat vain ruudukkoon täytetyt vastaukset.**

Arviointiperusteet: Kustakin oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen (+1 p). Kustakin väärästä tai tyhjästä vastauksesta tulee puoli pistettä miinusta (-0,5 p).

Tehtävän maksimipistemäärä on kaksikymmentä pistettä (20 p).

	Väittämät	Vastaus Oikein = O Väärin = V
1	Moniulotteista korrespondenssianalyysia voi kuvata järjestysasteikollisten muuttujien samanaikaisen ristiintaulukoinnin visuaalisena esittämisenä.	V
2	Yksinäisyyden yleisyys on tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä kaikkiin elämäntilanteiden ulottuvuuksiin.	V
3	Lähinnä Ohjaamon kautta tavoitettujen vastaajien koettu hyvinvointi on lähellä ikäluokan kansallista keskiarvoa.	O
4	Tutkittujen NEET -nuorten joukossa on väestökeskiarvoa vähemmän alkoholin suurkuluttajia.	O
5	Tulotasoa pidetään hyvänä subjektiivisen hyvinvoinnin mittarina.	V
6	Vastauskato tarkoittaa sitä, että vastaaja ei ole vastannut kaikkiin kysymyksiin.	V
7	Tutkijat autoivat haastateltavia kysymysten tulkinnessa määrällisen aineiston laadun parantamiseksi.	O
8	Kahdella vastaajalla ei ole mitään koulutusta.	V
9	Vastaajien hyvinvointivaje on erityisesti subjektiivista.	O

Kansanterveystiede, terveystieteiden tutkinto-ohjelma – valintakoe 28.5.2021

NIMI _____

HENKILÖTUNNUS _____

	Väittämät	Vastaus Oikein = O Väärin = V
10	PROMEQ-aineiston nuorista suurin osa on kokenut itsensä yksinäiseksi jatkuvasti tai melko usein.	V
11	Vanhempien luona asuvalla NEET nuorella on usein heikko fyysinen elämänlaatu.	V
12	Objektiivinen hyvinvointi viittaa koettuun hyvinvointiin	V
13	Rekisteritutkimusten keskeinen ongelma on vastaajakato	V
14	Tutkimuksessa käytetty 147 nuorta aikuista kattava aineisto on edustava otos työn ja koulutuksen ulkopuolella olevista nuorista aikuisista	V
15	Otantamenetelmät vaativat tarkan tiedon perusjoukosta	O
16	Tutkimuksessa käytetyt regressiomallit selittävät erityisen hyvin ympäristöön liittyvää elämänlaatua	V
17	Kuvion 3 pystysuuntainen ulottuvuus erottelee muuttujia vaakatason ulottuvuutta vahvemmin	V
18	Kuvion 4 kolmion vasemman kärjen lähelle sijoittuu elämänlaatunsa erityisen hyväksi kokevat vastaajat	V
19	Kaksi kolmesta tutkituista 147 nuoresta aikuisesta kokee yksinäisyyttä korkeintaan joskus	O
20	Hyvinvointipuheen normatiivinen ulottuvuus tarkoittaa tämän tutkimuksen yhteydessä nuorten aikuisten subjektiivista ymmärrystä tilanteestaan ja hyvinvoinnistaan	V

Kansanterveystiede, terveystieteiden tutkinto-ohjelma – valintakoe 28.5.2021

NIMI _____

HENKILÖTUNNUS _____

Tehtävä 2. Monivalintatehtävät

Perehdy artikkeliin Esa Väliverronen & Jonas Sivelä & Hanna Nohynek. 2020. Suomalaisten suhde rokotuksiin – mitä tuoreet kyselytutkimukset kertovat. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 57: 256-265.

Vastaa artikkelin perusteella alla oleviin monivalintatehtäviin. Kussakin monivalintatehtävässä vain yksi vaihtoehtoista on **oikein**. Valitse mielestäsi oikea vaihtoehto ja merkitse vastauksesi isoin kirjaimin (A, B, C, D) alla olevaan **ruudukkoon**. **Tarkastajat lukevat vain ruudukkoon täytetyt vastaukset.**

Arviointiperusteet: Kustakin oikeasta vastauksesta saa kaksi pistettä (+2 p). Kustakin tyhjästä vastauksesta tulee nolla pistettä (0 p.) ja kustakin väärästä vastauksesta yksi miinus piste (-1 p).

Tehtävän maksimipistemäärä on kaksikymmentä pistettä (20 p).

Vastausruudukko:

Monivalintatehtävän numero	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vastaus	A	D	A	C	A	D	A	B	D	D

- Artikkelin tutkimus on
  - deskriptiivinen tutkimus
  - seurantatutkimus
  - case-control -tutkimus
  - rekisteritutkimus
- Artikkelin tutkimustulosten edustavuus on
  - hyvä, sillä vastaajien lukumäärä on suuri
  - hyvä, sillä otantajoukko on suuri
  - huono, sillä vastaajien lukumäärä on pieni
  - huono, sillä vastausprosentti on pieni
- Lääkebarometrin verkkokyselyn
  - vastausprosentti oli suurempi kuin Tiedebarometrin vastausprosentti
  - otos oli pienempi kuin Tiedebarometrin otos
  - kohdejoukko oli nuorempi kuin Tiedebarometrin kohdejoukko
  - vastaajamäärä oli pienempi kuin Tiedebarometrin vastaajamäärä

Kansanterveystiede, terveystieteiden tutkinto-ohjelma – valintakoe 28.5.2021

NIMI _____

HENKILÖTUNNUS _____

4. Suomalaisten korkea rokotuskattavuutta selittää kirjoittajien mukaan todennäköisesti
  - a) positiivinen suhtautuminen rokotuksiin
  - b) valtakunnallinen rokotusohjelma
  - c) luottamus terveystieteisiin
  - d) rokotusten pakollisuus

5. Opistotason tutkinnon suorittaneista
  - a) 3% ei osannut sanoa ovatko maassamme annettavat rokotteet tehokkaita ja turvallisia
  - b) alle puolet olivat täysin samaa mieltä siitä, että maassamme annettavat rokotteet ovat tehokkaita ja turvallisia
  - c) 2% oli sitä mieltä, että maassamme annettavat rokotteet ovat tehokkaita ja turvallisia
  - d) yli puolet oli sitä mieltä, että maassamme annettavat rokotteet eivät ole tehokkaita ja turvallisia

6. Kyselytutkimusten avulla
  - a) saadaan tietoa rokotusasetteiden taustalla olevista mekanismeista
  - b) on saatu selville, että rokotuskattavuus on Suomessa heikko verrattuna muihin maihin
  - c) saadaan selville rokote-epäröintiin liittyviä tekijöitä monipuolisesti
  - d) saadaan tietoa erilaisten rokotusasetteiden yleisyydestä

7. Puutemallin mukaan
  - a) rokotusasetteita voidaan selittää tiedon puutteella
  - b) rokotuskattavuus on puutteellista
  - c) tutkimustieto rokotusvastaisuudesta on puutteellista
  - d) rokotusasetteiden taustalla on instituutioihin kohdistuvan luottamuksen puute

8. Tiedebarometrin tulosten mukaan
  - a) 46% suomalaisista ei pidä viranomaisten antamaa tietoa rokotteista luotettavana
  - b) 18-25 vuotiaat suhtautuivat rokotuksiin myönteisemmin kuin heitä vanhemmat suomalaiset
  - c) 86% suomalaisista pitää rokotteita turvallisin
  - d) Yli 2/3 ylioppilastutkinnon suorittaneista suomalaisista epäilee rokotteiden tehoa ja turvallisuutta

9. Tutkimuksen päätuloksena oli että
  - a) johtavat toimihenkilöt ja Etelä-Suomessa asuvat suhtautuvat myönteisemmin rokotuksiin
  - b) Suomen rokotuskattavuudesta olisi syytä olla huolissaan
  - c) suomalaiset pitävät tärkeimpänä tietolähteenä rokotustiedon suhteen televisiota
  - d) suomalaiset luottavat vahvasti terveystieteisiin sekä rokotteiden tehoon ja turvallisuuteen

10. Tutkimuksen perusteella suositellaan:
  - a) Tehokkaampia toimenpiteitä Suomen rokotuskattavuuden lisäämiseksi
  - b) Asennevääntämien välttämistä rokotusepäröintiä koskevissa kyselytutkimuksissa
  - c) Koulutuksen lisäämistä rokotusasetteiden muuttamiseksi
  - d) Laadullisin menetelmin toteutettuja tutkimuksia rokotusepäröinnin taustamekanismeista

Kansanterveystiede, terveystieteiden tutkinto-ohjelma – valintakoe 28.5.2021

NIMI _____

HENKILÖTUNNUS _____

Tehtävä 3. Tiivistelmän laatiminen

Perehdy artikkeliin Esa Väliaverron & Jonas Sivelä & Hanna Nohynek. Suomalaisten suhde rokotuksiin – mitä tuoreet kyselytutkimukset kertovat. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 2020: 57: 256-265.

Laadi artikkelin perusteella sanamäärältään korkeintaan 250 sanan tiivistelmä. Tiivistelmä tarkoittaa tekstiä, johon on koottu artikkelin keskeinen sisältö ja joka on kirjoitettu omin sanoin johdonmukaisesti ja hyvällä suomen kielellä. Artikkelissa käytettyjä lauseita ei siis tule kopioida. Voit käyttää konseptipaperia vastauksen muotoiluun.

Kirjoita lopullinen vastauksesi selvällä käsialalla seuraavalta sivulta (s. 6) alkaville riveille. Vain yksi kirjoitusrivi kutakin viivaa kohti. Sanamäärän (250 sanaa) tai viivoitetun tilan ylittävä teksti jätetään arvioimatta ylimenevältä osin. Epäselvästi kirjoitettu teksti jätetään arvioimatta.

Tehtävän maksimipistemäärä on kaksikymmentä pistettä (20p).

Kansanterveystiede, terveystieteiden tutkinto-ohjelma – valintakoe 28.5.2021

NIMI _____

HENKILÖTUNNUS _____

Liitteet

1. TIIVISTELMÄN ARVIOINTIPERUSTEET

- Tausta; aiempi tieto aiheesta **max. 2,5**
  - huoli rokotuskattavuuden laskusta kansainvälisesti (=0,5p)
  - Suomessa ei rokotuskattavuuden laskua (=0,5p)
  - (kansalaisilla) huoli rokotteiden turvallisuudesta/haitoista (=0,5p)
  - rokotusepärointi terveysuhkana (=0,5p)
  - sekä Suomessa että kansainvälisesti on alettu tutkia rokotusasenteita viime vuosina tarkemmin (=0,5p)
- Tavoite; mitä haluttiin selvittää **max 2,5**
  - suomalaisten rokotusasenteita/suhtautumista rokotuksiin (=1p)
  - suomalaisten rokotusasenteita verrataan muihin saman tyyppisiin maihin (=1p)
  - suomalaisten käsityksiä rokotteiden turvallisuudesta **TAI** viranomaisten rokotteista ja rokottamisesta antamaa tietoa **TAI** rokottamisen pakollisuuden ja vapaaehtoisuuden suhdetta (=0,5p)
- Aineiston ja menetelmien kuvaus **max 3,5**
  - kyselytutkimukset (=1p) **TAI** Tiedebarometri (=0,5p) ja Lääkebarometri (=0,5p)
  - kansainväliset kyselytutkimukset **TAI** kv. kyselytutkimukset nimetty (= 0,5p)
  - kyselyjen toteutus: vuosi + Tiedebarometri postikyselynä ja Lääkebarometri verkkokyselynä **TAI** rokotusaiheiset kysymykset (= 0,5p)
  - Aineiston kuvauksesta: otoskoot **TAI** vastausprosentit **TAI** vastausprosentit molemmista oli alhainen (= 0,5p)
  - kuvaileva analyysi (=1p)
- Tulokset **max. 6**
  - suomalaiset pitävät rokotteita tehokkaina (tiedebarometri 95% paljolti tai täysin samaa mieltä) (=1p)
  - suomalaiset pitävät rokotteita turvallisina (Lääkebarometri 86% täysin tai jokseenkin samaa mieltä turvallisuudesta) (= 1p)
  - Verrattuna muihin Euroopan maihin suomalaiset suhtautuvat rokotuksiin myönteisemmin (=1p) **TAI** Suomalaisten luottamus rokotteiden tehokkuuteen oli Euroopan korkeimpia (=0,5p) **TAI** Suomalaiset suhtautuvat rokotuksiin ruotsalaisia ja norjalaisia myönteisemmin (=0,5p)
  - Vähemmistö kannattaa rokotusten vapaaehtoisuutta (Tiedebarometri 9% täysin ja 14% jokseenkin) (=0,5p)
  - Suomalaiset suhtautuivat myönteisesti kansallisiin rokotusohjelmiin **TAI** Suomalaisten suhtautuminen rokotusohjelmiin on myönteisin Euroopan maista = 0,5p
  - viranomaisten antamaan rokotustietoon luotetaan laajasti (Tiedebarometri 89% täysin tai jokseenkin samaa mieltä) =0,5p
  - erot taustatekijöiden/ihmisryhmien välillä olivat pieniä **TAI** lueteltuna ikäryhmien, sosioekonomisen aseman ja asuinpaikan (=0,5p)
  - Suuremmissa kunnissa asuvat suhtautuivat pienissä kunnissa asuvia myönteisemmin rokotuksiin = 0,5p
  - kiinnostus tieteeseen yhteydessä (positiivisiin) rokoteasenteisiin **TAI** harva ilmoitti rokottamisen (5,7%) olevan ristiriidassa oman vakaumuksensa kanssa / uskonnollisuuden/maailmankatsomuksen yhteys rokotusasenteisiin (=0,5p)

Kansanterveystiede, terveystieteiden tutkinto-ohjelma – valintakoe 28.5.2021

NIMI _____

HENKILÖTUNNUS _____

- Pohdinta → **4,5p**
  - Tulosten arviointi
    - yleinen huoli rokotuskattavuuden romahtamisesta ei heijastunut asenteisiin (=0,5p)
    - suomalaisten luottamus viranomaisiin voi olla yhteydessä suomalaisten korkeaan rokote-kattavuuteen (=0,5p)
    - tutkittu tieto rokotusten turvallisuudesta tulisi tuoda selkeämmin esiin (=0,5p)
    - rokotetutkimuksen ongelmana on asenteiden leimaaminen rokotusvastaisuudeksi sekä tiedevastaisuudeksi **TAI** puutemallin pohdintaa (=0,5p)
    - psykologiset mallit rokotuksista kieltäytymisen selittäjinä (=0,5p)
    - Tulokset osoittavat kuinka rokotekriittisyys on moniulotteinen ilmiö (=0,5p)
  - Tiedon luotettavuus
    - otoksen edustavuuden arviointi (=0,5p)
    - kyselytutkimusten merkitys suurin niitä toistettaessa (=0,5p)
    - kyselytutkimusten avulla voidaan selittää huonosti asenteiden taustasyitä ja -mekanismeja **TAI** tarvitaan laadullista tutkimusta rokotuskriittisyyden tai -epäröinnin taustasyiden tai mekanismien selvittämiseen (=0,5p)

Tiivistelmän kieli ja kokonaisuus **max 2p** (= tämä on lähtökohta ja huonoudesta rokotetaan alaspäin)

- Tiivistelmä on sujuvaa/oikeaoppista suomen kieltä (**pisteet laskevat jos kielivirheet toistuvaa ja/tai vaikuttaa ymmärrettävyyteen**)
- Tiivistelmä muodostaa selkeän kokonaisuuden, jonka voi ymmärtää, vaikka ei olisi lukenut artikkelia (**esim. onko rakenne sama kuin artikkelissa**)

Kansanterveystiede, terveystieteiden tutkinto-ohjelma – valintakoe 28.5.2021

NIMI _____

HENKILÖTUNNUS _____

2. TIIVISTELMÄN MALLIVASTAUS 1

Väliverronen, Sivelä, Nohynek: Suomalaisten suhde rokotuksiin – mitä tuoreet kyselytutkimukset kertovat

Kansainväliset tutkimukset ovat herättäneet huolta rokotuskattavuuden laskusta ja rokotusepäpärintä pidetään merkittävänä terveysuhkana. Suomessa ei ole todettu rokotuskattavuuden laskua, mutta huolta rokotteiden turvallisuudesta on havaittu. Myös kansainvälisesti tutkimuskiinnostus kohdistuu rokotusasenteisiin.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää suomalaisten rokotusasenteita ja verrata niitä muihin samantyyppisiin maihin. Lisäksi tutkittiin käsityksiä rokotteiden turvallisuudesta.

Aineistona olivat suomalaisten kyselytutkimusten rokotusaiheiset kysymykset. Sekä Tiede- että Lääkebarometrin satunnaisotos oli edustava, mutta vastausprosentit jäivät mataliksi. Tuloksia analysoitiin kuvailevan analyysin avulla ja niitä verrattiin kansainvälisten tutkimusten tuloksiin.

Suurin osa suomalaisista piti rokotteita tehokkaina ja turvallisina. Kansainvälisessä vertailussa suomalaiset suhtautuivat rokotuksiin useita muita maita myönteisemmin. Vähemmistö suomalaisista kannatti rokotusten vapaaehtoisuutta ja enemmistö suhtautui myönteisesti kansallisiin rokotusohjelmiin sekä arvioi viranomaisen antaman rokotustiedon luotettavaksi. Erot vastaajien taustatekijöissä vaikuttivat rokotusasenteisiin vain vähän. Isoissa kaupungeissa asuvien suhtautuminen rokotuksiin oli myönteisempää kuin pienillä paikkakunnilla asuvien. Kiinnostus tieteeseen yhdistyi myönteisiin rokotusasenteisiin.

Suomalaisten rokotusasenteet kuvautuivat tutkimuksessa myönteisinä eikä huolta rokotuskattavuuden romahtamisesta tullut esiin. Suomen korkeaa rokotuskattavuutta saattaa selittää suomalaisten luottamus terveystieteisiin. Tutkittu tieto rokotusten turvallisuudesta tulisi kuitenkin tuoda aiempaa selkeämmin esiin. Rokotusasenteiden tutkimuksen yhtenä keskeisenä haasteena on tiedon puutteen erottaminen asenteista (puutosmalli). Tietyt psykologiset mallit saattavat selittää rokotuksista kieltäytymistä. tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että rokotekriittisyys tai -epäpärintä on moniulotteinen ilmiö.

Tämän tutkimuksen tulosten luotettavuutta vähentää alhainen vastausprosentti ja kyselytutkimusten avulla kerätyn tiedon merkitys vahvistuu vasta niitä toistettaessa. Rokotusasenteiden taustasyiden ja -mekanismien selittämisessä tarvitaan muita, esim. laadullisia, tutkimusmenetelmiä.

Suomalaisten rokotusasenteet kuvautuvat myönteisinä eikä huolta rokotuskattavuuden romahtamisesta todettu. Myös luottamus terveystieteisiin rokotuksiin liittyvissä asioissa on korkea. Rokotusasenteiden taustatekijöiden tutkimusta tulisi jatkaa laadullisin menetelmin.

241 sanaa

Kansanterveystiede, terveystieteiden tutkinto-ohjelma – valintakoe 28.5.2021

NIMI _____

HENKILÖTUNNUS _____

3. TIIVISTELMÄN MALLIVASTAUS 2

Tutkimuksen lähtökohtana ovat lisääntyneet keskustelut rokotusepäroinnistä sekä huoli rokotuskattavuuden laskusta kansainvälisesti(=0,5p). Rokotusepärointi on nimetty yhdeksi merkittävimmäksi terveysuhkaksi(=0,5p). Niin Suomessa ja kuin kansainvälisesti onkin alettu tutkia rokotusasenteita viime vuosina tarkemmin(=0,5p). Suomessa on käyty paljon keskustelua rokotuksen haitoista, mutta rokotuskattavuuden laskua ei ole havaittu(=0,5p).

Tässä tutkimuksessa selvitettiin suomalaisten rokotusasenteita(=1p) ja verrattiin näitä muihin Euroopan maihin(=1p). Aineistona käytettiin suomalaisia ja kansainvälisiä kyselytutkimuksia(=1p) (= 0,5p) joista analysoitiin rokotusaiheet kysymykset (= 0,5p) kuvailevin menetelmin(=1p). Kyselyjen otosjoukot olivat edustavia, mutta vastausprosentit jäivät alhaisiksi (= 0,5p).

Tulokset osoittavat, että suomalaiset pitävät rokotteita tehokkaina(=1p) ja turvallisina (= 1p). Verrattuna muihin Euroopan maihin suomalaiset suhtautuvat rokotuksiin myönteisemmin(=1p) Vähemmistö kannattaa rokotusten vapaaehtoisuutta(=0,5p) ja enemmistö suhtautuu myönteisesti kansallisiin rokotusohjelmiin (= 0,5p). Viranomaisien antamaan rokotustietoon luotetaan laajasti (=0,5p). Erot useiden taustatekijöiden välillä olivat pieniä (=0,5p), mutta suuremmissa kunnissa asuvat suhtautuivat pienissä kunnissa asuvia myönteisemmin rokotuksiin(=0,5p). Kiinnostus tieteeseen oli yhteydessä rokoteasenteisiin(=0,5p)

Tulosten perusteella voi todeta, että yleinen huoli rokotuskattavuuden romahtamisesta ei ole heijastunut suomalaisten rokotusasenteisiin(=0,5p). Tutkimuksessa havaittu korkea luottamus viranomaisiin voi olla yhteydessä suomalaisten korkeaan rokotekattavuuteen (=0,5p). Tutkittua tietoa rokotusten turvallisuudesta tulisi kuitenkin tuoda entistä selkeämmin esiin (=0,5p).

Haasteena rokotetutkimuksissa on asenteiden leimaaminen rokotusvastaisuudeksi(=0,5p). Asenteiden selittämistä tiedon puutteella (puutemalli) tulisikin pohtia uudelleen ja käyttää sen sijaan esimerkiksi psykologisia malleja rokotuksista kieltäytymisen selittäjinä(=0,5p). Kyselyjen, kuten tämänkin, haasteena oli aineiston heikko edustavuus(=0,5p). Tiedon varmistamiseksi kyselytutkimuksia tulisi lisäksi toistaa(=0,5p). Ne eivät kuitenkaan pysty selittämään rokotuskriittisyyden tai -epäroinnin taustasyitä mitä varten tarvitaan laadullista tutkimusta (=0,5p). Kaiken kaikkiaan tutkimus osoittaa kuinka moniulotteinen ilmiö rokotekriittisyys on(=0,5p).

232 sanaa

+ 2 pistettä hyvästä kielestä ja rakenteesta